

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$3.00 | Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 | Posamezna številka - 5c

Vse ploma, depozit in dolar naj se pošije na "Clevelandsko Ameriko".
1015 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO. TELEPHONE CUT. PRINCETON 108

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 133. Friday, Nov. 10. 1916

Tekma za predsedniško mesto.

Vseke štiri leta se zvoli v Ameriki predsednik Zjedninskih držav in podpredsednik. Ustava pravi, da vsak državljan, ki je v Ameriki rojen, bo disi ženskega ali moškega spola, ki je 35 let star in biva 14 let prestano v Zjedninskih državah lahko postane predsednik ameriške republike. Postava ne omejuje časa, kolikor sreča gre le za državo California in kdo zvoljen biti predsednikom. Toda navada, katero so se držali vsi predsedniki od Washingtona, je, da ako je oseba že tejena predsednikom dvakrat nismo pričakovani.

Letos je volilo kake tri imenovanje odkloni. George Washington, prvi predsednik ameriške republike je bil dvakrat kot moški. Polovica za Hughesa zvoljen predsednikom in ko so sa, polovica za Wilsona. Odločili so tretjič mesto celi torek ženski glasovi niso, predsednika, se je zahvalil in razven mogoče v Illinoisu, kjer rekel: Vsak ameriški državljan je dobila republikanska stranka mora biti ponosen, ker mu je 160.000 tisoč glasov večine, in ameriški narod podelil najvišje najmanj 147.000 žensk v Chicago glasovalo za Hughesom, da je dovolj dvakratna izvolitev in da noben ameriški državljan ni vreden biti voljen tretjič predsednikom.

V zgodovini predsedniških volitev v Ameriki ni bilo še take nedinosti kot je ravno letos. Le enkrat, leta 1876, ko sta kandidirala Tilden in Hayes, se je šlo za en elektralni glas za predsednika. Ustava namreč pravi, da ni samo tisti zvoljen predsednikom, ki dobi mogoče večino ljudskih glasov, ampak vsak kandidat, ki hoče biti predsednik, mora dobiti tudi nadpolovično večino elektralnih glasov. Kaj so ti elektralni glasovi? Ustava Zjed. držav pravi, da ima vsaka država v Uniji toliko elektralnih glasov kot ima kongresmanov in senatorjev skupaj v kongresu Zjed. držav. In koliko je teh? Ustava zoper pravi, da najima vsaka država, brez razlike, ali je velika ali majhna, 2 senatorja v kongresu poleg pa toliko kongresmanov, da volvec eden. N. pr. v državi Ohio imamo 22 kongresmanov in dva senatorja, skupaj torej 24 elektralnih glasov. V državi New York n. pr. imajo 43 kongresmanov in 2 senatorja, skupaj 45 elektralnih glasov. V Pennsylvaniji imajo 36 kongresmanov in 2 senatorja, skupaj 38 elektralnih glasov. In predsednik mora dobiti večino teh elektralnih glasov v vseh Zjed. državah, ker sicer ne more biti zvoljen. Kakor hitro so predsedniške volitve končane, se ti predsedniški elektorji zberejo v svojih državah, precenijo volitve in v zapečatenih kuvertah pošljejo število glasov na kongres v Washington. Tu se elektralni glasovi prestejo, in kjer je večina, dotedne stranke kandidat je zvoljen.

Ako pa imata obadvia enako število glasov, tedaj zbornica poslavcev zvoli predsednika, če se pa zbornica poslavcev ne more zjediniti, tedaj postane oni predsednik Zjed. držav, ki je tedaj podpredsednik.

In ravno letos se gre za elektralne glasove. Wilson ima do danes gotovih 251 elektralnih glasov. Nadpolovična večina tega je 266, katero število glasov mora dobiti oni, ki hoče biti zvoljen.

Dne 11. novembra se vrši združni zabavni večer v dvorani Mr. Kunčica na Waterloo Rd. stop 117, kamor so vabljeni vsi delničarji in njih priatelji. Po zdrav vsem čitaljem lista, kateremu želim mnogo naročnikov in predplačnikov.

Član S. Zadružne Zvezve v Collinwoodu.

Italijani popuščajo.

Konečno je led prebit. Laška armada je sprva mislila, da bo v enem tednu zasedla primorske kraje, da bo v enem mesecu padla Gorica. Na podnevanje republikanske stranke, lagih teh dejstev, ki seveda nikdar ne rabi izraza Velika Srbija ampak dosledno "Ju-

ustvarjali svoje politične zahteve. Jadransko morje je bilo njih, Goriča in Primorje in Dalmacija Italijanska, tja do Logatca in do Reke vse italijansko. Toda čas se je spremenil. Laški časopisi, ki so bili prvotno jako prevetni, so šli stopinjo navzdol. Javno mnenje v Rusiji in Franciji je odločno namigavalo Italiji, da naj se drži onega, kar je njeno, a kar je tuje, t. j. jugoslovensko, naj pusti v miru. In to namigavanje je najbolj podkrepljeno s srbsko armado na Balkanu, ki podi Nemce in Bulgare iz srbske zemlje. Danes so Italijani na čistem glede svojih zahtev. Prvotno je bilo vse laško časopisje proti Jugoslaviji, in stavljal se je konkretni pogoj, da na noben način ne sme priti do zjednjenja s Srbi v Hrvati. Nato je nastala polemika v angleškem in francoskem časopisu. Najboljši angleški in francoski pisci so dokazovali, da Italija nima pravice do jugoslovenskih pokrajin. Na celu tem pisem je stal in stoji Wm. Stead, urednik londonskih "Times", ki je najbolj upliven časopis v Angliji. Ta list odločno piše o zgodovini teh krajev in precej spremno dokaže, da Italija ni imela zgodovinske pravice do Gorice in krajev, ki so vključeni v zahtevi imperialističnih Italijanov.

Mi vse to bilježimo s skrajnim zadovoljstvom. Namreč led je prebit. Dasi s tem še ni rešeno Jadransko vprašanje, pa se je začela vzbujati vest pristnim Italijanom, da ne morejo stegati rok tja, kjer ni ničesar nihovega. Poštenost pri politiki se sicer na takih redkih časih upošteva, toda v tem oziru ne bo merodajna laška politika ampak politika — zaveznikov Med zavezniki so pa tudi Srbi in Rusi. Ne raditega, da načrtuje novi spori po vojni, ampak raditega, da se preprečijo novi spori, je koristno, da Italija odneha od zahtev po pokrajini, ki niso laške. Skrbelo se bo, da ne nastajajo novi spori v krajih, kjer jih ni potreba, pač pa da se naredi mir. Organ laške močne parlamentarne stranke je za pravico Jugoslovjanom. Veseli nas, da se najdejo na svetu odkriti in pošteni ljudje. Na drugi strani pa je to tudi dokaz, da se ideja Jugoslavije resno vpošteva, ne samo med ostalimi zavezniki ampak celo v parlamentarnih laških krogih.

Laški časnikar Gennario Mondaini je napisal v laškem listu "L' Azione Socialista" z dne 12. sept. članek pod naslovom: Nasprotja jadranskega imperializma. Gorej omenjeni list je uradni organ laške stranke reformiranih socialistov, ki so precej močno zastopani v laškem parlamentu. In značaj tega članka se toliko bolj lahko uvažuje, če posmislimo, da ideja članka ni samo ideja pisatelja ampak vseh članov dotedne stranke. In z ozirom na to, ker ima ta stranka precej upliva v laškem parlamentu, torej pri upravi laške zemlje, lahko trdimo, da se so jugoslovenske težnje začeli upoštevati v resnih krogih, trdimo, da so Italijani napram Jugoslovjanom začeli poščati.

Da naši čitalji, ki so prijeti bodoče jugoslovenske svobode, vedo kakšno mnenje imajo Italijani dotedne stranke, prinašamo tukaj skoraj ves članek. Članek najprvo trdi, da vlad med laškimi strankami popolno soglaša glede laških zahtev do Tridental, gorjenje Adige in vzhodnega dela Sredozemskega morja, toda takoj potem pravi, da glede vprašanja Jadranskega morja obstoje v Italiji dve strugi, ki ste si med seboj popolnoma nasprotni. Toda ne samo med tem dve dnevne strujeme vlada različno mnenje ampak med pristaši ene in iste struge.

Prva struja zahteva, da postane Jadransko morje italijansko teritorialno morje, in da

pripada Italiji Julijski Venecija, vzhodni Friul, Trst, Istra in Kvarnerskimi otoki in obrežjem, Reko itd. Skupaj 8000 kvadratnih kilometrov in en milijon prebivalcev, od katerih je le 400.000 Italijanov. Poleg tega zahteva ta struja, da pripade Italiji Dalmacija z vsemi otoki in del Albanije. Druga teza pa je, da dobi Italija samo one zemlje, ki ji pripadajo geografsko (Julijsko Beneško), a vse ostalo dobi Srbija, Crnagona ali točneje rečeno "Jugoslovenska država".

(Opredeljeno: To so natancne besede laškega urednika, namreč on nikdar ne rabi izraza Velika Srbija ampak dosledno "Ju-

goslavija.") Jugoslavija je povrila pri zdravniški preiskavi trebna, mora biti močna, in dne 1. maja. Po zaslivanju sklepa predsednik drugo izvredno sejo, in na tej seji se bo sklenilo, ali se suspendacija prekliče ali se jo izobči iz Zveze.

To je stvar imperialistične težnje ali narodne težnje glede vrnitev na Jadrano. Prva stranka je imperialistična, ki hoče raztegniti meje Italije v kraju, ki ne spadajo nacionalno in geografsko pod laško sfero, druga težnja je nacionalna, ker zahteva le take kraje za Italijo, kjer je pretežna večina prebivalstva italijanska. Imperialisti pravijo, da gredo

naravne meje Italije sledijo: Od Brenerja pa do konca Karpijskih, Julijskih in Dinarskih Alp vse dolje do Kotorja. To je v resnicu res krasta geografije... politična, toda ne naravna. Kajti že v laških šolah se otroci učijo, da laška meja ne gre do tja, kakor zahtevajo imperialisti. Dalmacija se nahaja na jugu, ne na severu od dotedne linije. Bolj gotovo je, da germanska geografija hreni po teh krajih, toda laška geografija tam nima trdnih tal....

Pisec nadaljuje piše o zgodovini teh krajev in precej spremno dokaže, da Italija ni imela zgodovinske pravice do Gorice in krajev, ki so vključeni v zahtevi imperialističnih Italijanov.

Mi vse to bilježimo s skrajnim zadovoljstvom. Namreč led je prebit. Dasi s tem še ni rešeno Jadransko vprašanje, pa se je začela vzbujati vest pristnim Italijanom, da ne morejo stegati rok tja, kjer ni ničesar nihovega. Poštenost pri politiki se sicer na takih redkih časih upošteva, toda v tem oziru ne bo merodajna laška politika ampak politika — zaveznikov. Med zavezniki so pa tudi Srbi in Rusi. Ne raditega, da načrtuje novi spori po vojni, ampak raditega, da se preprečijo novi spori, je koristno, da Italija odneha od zahtev po pokrajini, ki niso laške. Skrbelo se bo, da ne nastajajo novi spori v krajih, kjer jih ni potreba, pač pa da se naredi mir. Organ laške močne parlamentarne stranke je za pravico Jugoslovjanom. Veseli nas, da se najdejo na svetu odkriti in pošteni ljudje. Na drugi strani pa je to tudi dokaz, da se ideja Jugoslavije resno vpošteva, ne samo med ostalimi zavezniki ampak celo v parlamentarnih laških krogih.

Zapisnik izvredne seje vrhovnega odbora, katera se je vršila dne 27. oktobra 1916 v pisanri vrh. urada.

Predsednik John Gornik otvori sejo ob 8.30 zvečer. Po zdravi navzoče odbornike in pove namen današnje seje. Čitajo se imena odbornikov, načo so vsi izven Primož Kogoj, dr. J. M. Seliškar in Fr. Cerne.

Br. predsednik pojasnjuje, da se je dne 23. in 24. okt vršila na Common Pleas Court pod sodnikom Kennedy tožba načrta Zvezni odvirov vodnik in pove namen današnje seje. Čitajo se imena odbornikov, načo so vsi izven Primož Kogoj, dr. J. M. Seliškar in Fr. Cerne.

Br. predsednik pojasnjuje, da se je dne 23. in 24. okt vršila na Common Pleas Court pod sodnikom Kennedy tožba načrta Zvezni odvirov vodnik in pove namen današnje seje. Čitajo se imena odbornikov, načo so vsi izven Primož Kogoj, dr. J. M. Seliškar in Fr. Cerne.

Br. predsednik pojasnjuje, da se je dne 23. in 24. okt vršila na Common Pleas Court pod sodnikom Kennedy tožba načrta Zvezni odvirov vodnik in pove namen današnje seje. Čitajo se imena odbornikov, načo so vsi izven Primož Kogoj, dr. J. M. Seliškar in Fr. Cerne.

Br. predsednik pojasnjuje, da se je dne 23. in 24. okt vršila na Common Pleas Court pod sodnikom Kennedy tožba načrta Zvezni odvirov vodnik in pove namen današnje seje. Čitajo se imena odbornikov, načo so vsi izven Primož Kogoj, dr. J. M. Seliškar in Fr. Cerne.

Nato se vname debata, ko nečno se sklene, da se T. S. sprejme nazaj za \$300.00 posmrtnine in brez bolniške podpore, ako bi ona ne hotela tega vzeti, in tako ostane izključena z Zvezno. Naroči se br. predsednik, da sprevidi, ako ima vrh. odbor še tisto ponudbo, katero je on ponujal, da naj ona zniža posmrtnino in \$100.00 na \$300.00 in za \$5.00 tedenske bolniške podpore, aka želi se ostati članica Zvezne.

Nato se vname debata, ko nečno se sklene, da se T. S. sprejme nazaj za \$300.00 posmrtnine in brez bolniške podpore, aka bi ona ne hotela tega vzeti, in tako ostane izključena z Zvezno. Naroči se br. predsednik, da sprevidi, ako ima vrh. odbor še tisto ponudbo, katero je on ponujal, da naj ona zniža posmrtnino in \$100.00 na \$300.00 in za \$5.00 tedenske bolniške podpore, aka želi se ostati članica Zvezne.

Nato se vname debata, ko nečno se sklene, da se T. S. sprejme nazaj za \$300.00 posmrtnine in brez bolniške podpore, aka bi ona ne hotela tega vzeti, in tako ostane izključena z Zvezno. Naroči se br. predsednik, da sprevidi, ako ima vrh. odbor še tisto ponudbo, katero je on ponujal, da naj ona zniža posmrtnino in \$100.00 na \$300.00 in za \$5.00 tedenske bolniške podpore, aka želi se ostati članica Zvezne.

vredni pri zdravniški preiskavi, dne 1. maja. Po zaslivanju sklepa predsednik drugo izvredno sejo, in na tej seji se bo sklenilo, ali se suspendacija prekliče ali se jo izobči iz Zveze.

Za to izvredno sejo se plača vsacemu odborniku, ki se je udeležil 75c.

Zaključek seje ob 10.00 zv.

John Gornik, predsednik.

Fr. Hudovernik, tajnik.

Naravni plin vas zadovolji

*****

Nobeno drugo kurivo vam ne daje to-like zadoščanja kot naravni plin

Ker nobene drugo kurivo ni take pripravne za vas.

Naravni plin je edino kurivo, katerega prestane lahko regulirate, da dobite majhne ali velike gorke, kakor želite.

Za kuhanje, gretje je naravni plin idealno kurivo.

*****

The East Ohio Gas Company

Main 6640

Central 9020

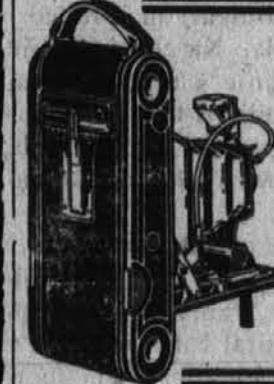
KRNIČNE IN KRVNE BOLEZNI SE ZDRAVIJO

VELIKIH SANITORIJAH V JIH V EVROPI

Uradne ure:

9.00 do 4.00 pop.
7.00 do 8.00 zveč.
10.00 do 12.00 dop. ob nedeljah.

Izrežite ta oglas, da ne pozabite naslova

Ali vas veseli narava?

Tedaj si preskrbite fotografiski aparat, s katerim lahko delate najlepše slike narave. Pa tudi slike vaših prijateljev in znancev.

Najboljši aparati dobite pri

F. BRAUNLICH

LEKARNA

1353 E. 55th ST.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi

za mesec sept. 1916. Assessment No. 35.

Društvo	DOHODKI							STROŠKI		
Skupni doh										

Slovenski Narodni Dom,

(The Slovenian National Home)

USTAN. 3. AVGUSTA, 1914. INKORP. 17. AVGUSTA 1914.
V DRŽAVI OHIO

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: DR. FRANK J. KERN, 6202 ST. CLAIR AVE.
Podpredsednik: JOŠIP KALAN, 6101 ST. CLAIR AVE.
Tajnik: FRANK HUDOVČNIK, 1052 E. 62nd STREET.
Blagajnik: MIHAEL SUTNIKAR, 5305 GLASS AVE.

NADZORNKI ODBOR:

Frank Černe, 6033 St. Clair ave. Frank M. JAKŠIĆ, 1203 Norwood Rd.
Mat. Petrović, 1096 E. 67th St.

STAVBENI ODBOR:

Josip Zele, 6108 St. Clair ave. Anton M. Kolar, 3222 Lakeside ave.
Louis J. Pirc, 6119 St. Clair ave.

FINANČNI ODBOR:

Rudolf Pordan, 5802 Prosser ave. Zoli Birn, 6006 St. Clair ave.
Louis J. Pirc, Josip Kalan in Frank Černe.
Sejo direktorja se vrše vsak drugi v četrtek potek v mesecu
na 6025 Glass ave.
Vsse dohodek in korespondenco tikačoče se S. N. D. naj se po-
šiljajo na prvega tajnika.

Iz prve strani.

NAZNANILO.

No, Pepe, kam pa tako hitro. Kam, kaj ne veš, da grem pogledat k Pavlu, kako se kaj imam. No, kam boš šel pa v soboto zvečer, 25. novembra. Ali ne veš, da gremo v Grdinovo dvorano na banket? No, pa ima zopet banket? Ali ti ni še znano? Nikar ne. Društvo Slovenec, št. 1. SDZ je tisto društvo, ki letos zopet priredi banket, in znano ti je, da to društvo vedno preskrbi dosti zabave, in gotovo jo bo tudi letos, in to je resnica. In kaj sem še slišal o odboru? Imeli bodojo dvoje vrste godbo, tako da se bo lahko sukalno staro in mlado. Zato pa odbor vabi vse stare in mlade, da se bodo vsi dobro zabavali. Ali mogoče veš kje se dobijo vstopnice? Da, gotovo vem, namreč pri John Gorniku na St. Clair ave. Jos. Zokalj na St. Clair ave. pri Mike Jalovcu na Spilker in pri Kalanovem natakarju se tudi dobijo. No, potem pa gremo gotovo na zabavo, posebno ker čisti dobicje je namejen Slov. Narodnemu Domu. Zatorej rojaki na svidjenje v soboto, 25. nov. (139)

Uljudno vabi odbor.

Preda se dobro ohranjena peč na plin, po nizki ceni. Vprašajte na 6701 Schaefer ave.

Cedna soba se odda v najem za enega ali dva fanta, 1163 E. 61st St. spredaj. (134)

RAZPRODAJA.

Radi premalega prostora sem prisiljen razprodati polovicu moje zaloge po nižji kakor tovarniški ceni. Kakor vam je znano, se je vse, posebno pa čisto voleno blago podražilo za skoro polovico od lanskega leta in se vedno draži, zatorej gledajte vse, da si nabavite kar potrebujete za zimo prej kakor mogoče. Na tej razprodaji boste dobili sledče blago po skrajno znižani ceni:

1. Fine moške, ženske in otročje jopiče (sweaters).
2. Najfinjež ženske in otročje zimske suknje.
3. Fine ženske žekete s likljo (suits.)
4. Fine čisto volnene ženske kiklje.

5. Fine vsakovrstne mačke in muši (furs).

6. Fine poročne svilene obleke.

Vse gori navedeno blago je čisto sveže iz najboljšega blaga in moderno ter trpežno. Torej če si želite prihraniti precej denarja, kupite sedaj, dokler imate priliko, ker ta razprodaja boste samo za kratek čas. Za obilen obisk se vam naj toplice priporočam. (Fri. xii 14)

BENO B. LEUSTIG,
6424 St. Clair zvezni 65. ceste.

Opomba: Za časa te razprodaje ne bom dajal kakor tudi ne zamenjal tiketov ali stemplov na gorej navedenem blagu.

Dva poštena fanta se sprejemata na stanovanje, samo za spati. Cedna soba, kopališče in vse potrebitno. 1210 Norwood Rd.

SVARILO!

Podpisana naznanjava, da boste napram vsaki obrekljivi osebi, ki trosi laži o naši umrli hčerki Anici, sodnisko postopala. Toliko v naznanje in vspomnjanje.

Ivan & Helena Žlindra.

SOĽA ZA GODBO.

V spodaj navedeni šoli se podučuje igranje na vse inštrumente. Garantirano, da se izvije vse v polnem številu udeležencev. Nizke cene za učenje. Že prihodnje seje dne 12. novembra v rednih društvenih prostorih. Na programu so vse točke radi društvenega zavodnega večera. Vsak član naj smatra za svojo dolžnost, da se udeleži te seje in po svoje pomaga ukrepati vse najboljše v društveno korist. (Fri. 133)

ALI SE SELITE?

Kadar se selite ali kadar bi potrebovali kako expreso delo, obrnite se na mene, ker vam takoj točno in pošteno posrežem. Prevažam lahko najtežje stvari. (Fri.)

JOS KOTNIK.

1057 E. 61st St.
Tel. Princeton 1276 W.

OTROCI KAKOR TUDI ODRAZLI

Straljlo uspešnost Severovega Zdravila za občino in leta (Severa's Kidney and Liver Remedy). Citatejte sledeče plomo: "Severovo Zdravilo za občino in leta je pomagalo mojem osem letnemu sinčku, ki je več nego osem dni trpel valed noke obistne neprilike" F. Meyer, RFD, No. 3. Wellston, Old. Poskusite to zdravilo pri zdravilu, katerega povzročajo obistne neprilike, zlatencu in klesalu želodca. Močenje postopek pri otrocih se je večkrat odpravilo s tem zdravilom. Kupite steklenco Severovega Zdravila za občino in leta v letošnjem. Ako ga ne morete dobiti, naročite ga na 8017 Wade park ave. Tel. Bell Rosedale 1674. (133)

Slovenka dobi službo za hišna opravila. Plačam \$35 na mesec. Vpraša se 5614 Dibble. (134)

Mladenci isče delo, govori slovensko, hravsko, nemško in angleško. Kdor ima kaj, naj se oglaši v uredništvu. (135)

Slovenka dobi takoj delo za hišna opravila. Dobra plača in stalna služba. 6424 Spilker ave. (134)

Naprodaj sta dve hiši, vsaka za dve družini bližu St. ave in 79. ceste, zajedno s trgovino, velikim hlevom in garažo ter z vso trgovsko opravo. Lot 60x110. Vse skupaj le \$7000. Za podrobnejša pojasnila vpraša se na 8017 Wade park ave. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Frank Vesel, SLOV. MESNICA

Vedno sveža zaloga mesa vsake vrste. Posebnost je fine suho meso. Vse potrebičine za izdelovanje klobas, jetnih, mesenih in krvavih. Fine šunke in želodci, rebrca in klobase. Pripravite se za Martino nedeljo.

Sveže meso vedno po tržnih cenah.

4030 ST. CLAIR AVE.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu si usojam naznaniti, da se bom preselil v večje prostore, v sveje lastno poslopje na

1123 NORWOOD RD.
vogal Glass Ave.

kjer boste vedno pripravljen postreči cenjenemu občinstvu z vsakovrstnim svežim grocerijskim blagom. Zahvaljujoč se tem potom vsem starim odjemalcem, se jim priporočam v nadaljnjo naklonjenost.

ANDREW SAMICH,

1123 Norwood Rd. vogal Glass Ave.

P. S. Otvoritev nove prodajalne bo v PONDEJKE, 13. NOVEMBRA.

TEL. PRINCETON 18384.

FRANK ČERNE

SLOVENSKA TRGOVINA

S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMOFONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.

6033 St. Clair Ave.

Kadar želite kupiti dobro uro in drugo zlatnino, Columbia grafofone, plošče v vseh jezikih, posebno importirane slovenske plošče iz stare domovine ter vse v stroku spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodajam tudi na mesečna odpalilo. Točno popravljanje ur, zlatnine in grafofonov. Vsako blago je jamčeno.

Princeton 1944 W Podružnica 5308 HALE AVE. Wood 753 R Collinwood, O.

BRATA KUNSTEL

New York Dry Cleaning Co.

Priporočava se cenjenem občinstvu za čiščenje, likanje in popravljanje

MOŠKIH IN ŽENSKIH OBLEK

Vse delo izvršimo v popolno zadovoljstvo. Fine delo Niske cene. Pridemo izkaz in pripreljamo na dom.

6220 ST. CLAIR AVENUE

Priden in pošten trgovski po- mœnik ali fant, ki bi se rad naučil trgovine do takoj dobro. Mora znati angleško pisati in brati. Oglaši naj se tako pri Jos. Gorniku, 672 E. 152nd St. (134)

Slovenec dobi takoj delo v grocerijski trgovini. 1053 E. 61st St. (134)

Dva poštena fanta se sprejmeta na stanovanje in hrano. Kurjene sohe in kopališče in hiši. Vpraša se 5614 Dibble. (134)

Mladenci isče delo, govori slovensko, hravsko, nemško in angleško. Kdor ima kaj, naj se oglaši v uredništvu. (135)

Išče moža za razpeljevanje grocerije in za delo v mesnici. John Vidmar, 4702 St. Clair ave. (135)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair ave. (Fri 115)

Išče se pridna in poštena Slovenka za hišna opravila. Plača po dogovoru. Anton Ahčin, 6218 St. Clair ave. (133)

In najem se odda garaža na 1055 Addison Rd. Vpraša se istotam. (133)

Najfinjež mačke in mufe (furs) dobite vedno po nižji ceni kot kje drugje, pri Beno najnižji ceni, pri Beno B. Leustig, 6

Zvezdana.

Ljudski roman

Spisal Anton Koder

Prvo poglavje.

Na Radovji, v zagorskej slovenskej vasi, bil je takov dan kakor praznik, čeravno m bilo niti v velikej nit in malej praktiki radovskih vaščanov videti rudečega znamenja. Vendar to nič ne de. Isti dan je bil prazničen vsem. Motike in sekire in vse orodje je počivalo in gospodarji tudi. Ondi pod starodavno širokovejato lipo so stali, kratke svetloturničaste pipe tlacili, cele oblake dima v lipove veje spuščali — in novega župana volili.

Poslednje ni bilo tako lahko in vsakdanje delo. Dobiti vrednega naslednika staremu Dragarju, ki je trideset let častno in možato župoval po Radovji, mnogo lepih pravic soseski pridobil, mnogo zavith in pretknih pravd v občno korist pravdal in se preprial z mustičari v cesarskih pisarnah, to je ogrevalo mnogo glav soseskih svetovalcev.

Da je moral Dragar ravno zdaj umreti, ko bi ga soseska najbolj potrebovala, ko se zradi prevelikih davkov, kar je on sam gospodki dokazal, srejski pašniki, gozdi in njive merijo, tega možakarji kar razmeti ne morejo. Zaradi tega godrnjajo in se hudujojo in morda s tem Dragarju celo smrtni mir, katerega ondi na grici med križi uživa, krajico. Saj je v resnicu Radovje sedaj v kritičnem položaju. Kje naj iščejo možakarji takovega župana, da bi bil podoben ranjemu, da bi bil študiran, premeten, da bi po nemško umel jezik majati, da bi vedel, kako se jé z gospodko po cesarskih pisarnah vesti, da bi vse tiste hudimanove postave, katere se vedno ondi kujejo in ubogega kmetiča stiskajo, v malem prstu imel in kdo ve, kaj se vse. Tudi poslednje bi še ne zadostovalo. Župan mora biti tudi mož, pravi mož, boljši od sosedov, novcev mora imeti in negledati na krajar. Kadar se prodaja kakemu soseščanu kramu iz hleva, konj za plugom, pšenica na njivi, mora s pestjo ob mizo udariti, z nogo potepati, in če ni drugače, nekaj petakov biričem vreči, da se srejska čast reši in občinsko posestvo v tuje oderuhove roke ne pride. Tak mož, tak župan je bil Dragan in takega baje ne bode več.

Tako ugibljejo in razdirajo resni radovski gospodarji pod vaško lipo in na žulave prste pretevajo, kdo bi bil najvrednejši Dragarjev naslednik, kdo ne.

Precej dolgo se tako preprijava in modrujejo, a brez uspeha.

Sicer ne manjka gospodarjev, ki so prepričani sami o sebi, da tudi niso tako pod nič. Eden je osem, drugi deset let pri vojakih častno cesarju služil, številke se pisati in v nemščini kleti naučil; drugi ima si u kaplana pri fari, tretji premerja in računi, da bi svojega paglavca v mestne šole dal in gospoda odredil. Zoper drugi ima novo pobeleno hišo sredi vasi, toči staro vino po poštejnej ceni, kamor celo sem ter tja farni župnik, rudečelični kaplan ali suhi učitelj zaidej. Vse to so lepe, hvalevredne lastnosti, a za takovega župana, kot ga ravno zdaj Radovje potrebuje, je premalo.

V takej stiski se spomni razvetenem belem slaminiku, meštar Pivec, nekaj imenitnega in vzklikne na vse grlo: "Može vaški in gospodarji, poslušajte in ubogajte me, nihče drugi naj ne bode župan kot gospod Kolovski ondi na Zabrdji. Povem vam, njega izvolimo, pa je mir besedij in vse prav za sosesko.

"Gospod Kolovski, gospod Kolovski," oglasi se na en pot več možakarjev. Zadnje besede se vrste potem od ust do ust, od moža do moža. Sicer pa tudi ne smemo zamolčati, da

bi poslednje ime ne bilo nekaj nevolje in godrnjanja pri märsikatem gospodarji vzbulido.

"Da bi vas ludiman potipal in coprnicne odnesle, možakarji," čujejo se posamezni glasovi: "Takega izvolimo, takega, ki se je v domaćem gnezdu izvali, Radovlje pozna in naši naše potrebe, ki prtele ali irhate hlače nosi, kakor mi in naši dedje, ki se v pondeljek drugače oblači kot v nedeljo, pa ne gosposkega, o katerem niti človek ne ve, kdo je in od kod, in kakšno vero ima, če je sploh krščen človek," razlegajo se sem ter tja nevoljni ugovori.

V tem trenutku stopi meštar Pivec na skladnico grčavih borovcev pod vaško lipo, razkorači se mogočno pred možakarji, razcveteni slaminik bolj na desno uho pomakne, z levim zakrpanim čevljev razkrašni desni zakrije, z žulavimi rokami tleskne, po tleh pljune in pravi: "Možakarji, sosedje, vi ste neumni in brez glave, če tako mislite in trdite, da bi gospod Kolovski ne župoval prida. Jaz vam kar naravnost v zoje povem in pravim, da je gospod Kolovski tak gospod, da ni takega. Res je, da ni iz tega kraja, a to nič ne de. Pošten gospod je, prijazen je, lepo po naše ume govoriti, dobro srce ima za uboge in lepo posestvo premore ondi na Zabrdji, da bi se mu celo ime grajsk spodobilo. Katerega naj pa volimo, če ne njega? Ali ce starja, ki so mu posestvo pridali, ali Reparja, ki ni za možato besedo in se celo sosedov ogiblje, ali katerega družega? Gospod Kolovski je pa tak gospod, kakor navlašč za župana. Njegova beseda in njegovome imenje velja pri gosposki v cesarskih kancijah in povsod, zakaj pa se gospodki oblači, sam ne vem, koliko jezikov govori in se v svetlem koleselju vozi v mestu, kamor mi niti ne nimamo časa hoditi. Tudi vrejmete mi, da on pozna naše križe in težave, akoravno ne živi mnogo časa tu. Povem vam, ko je bil zadnjic pri meni na žagi, saj veste, ki jo imam od njega v našem, vedel je vse in govoril tako, kakor da bi bil že trideset let gospodaril na Radovji in ne na pernicah počival in v petek in svetek lahko brez dela hlačal okoli. Že tedaj sem mislil, da bi bil pravi mož, pravi župan, ko bi ga mogli izvoliti. Tak bi ne gledal na krajar in kmetskih žuljev bi na strojih in posestev na boben spravljali, ko bi na njegove duri potkal, kadar bi mu birič zadnjo kram iz hleva vlekel."

Tako je govoril Pivec, in možakarji so ga zvesto poslušali, z glavami kimali in njegovim besedam pritrkavali. Potem nastane sporazumljenje in konec preimenitnega posvetovanja. Nekaj trenutkov pozneje se dvigne ves srejski zbor izpod vaške lipe in hiti na bližnje Zabrdje gospodu Kolovskemu nagnat, da je za župana na Radovji izvoljen.

Spredaj pred častitljivo deputacijo stopa z nepopisljivim ponosom kakor slaven vojskovođa pred mogočno vojsko meštar Pivec, kajti svet si je, če ne slavne zmage, vsaj po doljšanju obroka za zaostalo najemščino na zabrskej žagi. Poslednje si je pá tudi brezdomno zasluzil s svojim navdušenim govorom in le temu se ima zahvaliti gospod Kolovski, da se bode podpisaval s častnim imenom: Radovski župan.

Slovenski kmet je sicer krotek kakor ovca, vedno potprljiv in voljen, a sem ter tja vendar ne more zakriti svojega skritega, posebnega in tudi nekoliko revolucionarnega duha.

Tako je tudi isto popoldne nekaj kmetoč klelo in se togilo, da bode gospodki nepridružiti, da bode gospodki nepridružiti, ukazoval in

hlačal ponosno po Radovji, domači kmet pa, ki tudi kaj ve in ume, naj le vedno uboga in molči in tripi, pa nič drugega, in povrh visoke davke placiča. Včasih vsega tega ni bilo, pa je bilo vse na boljsem. Skrči niso zahajali na Radovje, in županu niso rekali gospod, pa več pšenice se je pridehalo in dedje so si kakor požirek vina privoščili. Zdaj je pa pravi-križ božji — in ves narobe svet.

Tako so sodili nekateri radovski gospodarji, o slabih časih in hudomušno gospodo, več davke in ostre postave so rahljali in premlevali.

Ne vemo, ali so imeli povsem prav ali ne, a to nam je znano, da neki pisatelj trdi, da slovenski kmet ni brez glave in je celo mnogo potov velik in resničen filozof ali kali?

Drugo poglavje.

Selišče Zabrdje je bilo pol gospodsko. Stalo je samotno vrh prijaznega grica, kakor da bi se sramovalo ponižnih kmetskih stanovanj v gorskem zakanju. Lepo belo poslopje nove stavbe je obdajalo sadno drevje. Ob obzidju notri do oken polnih dišečih rož pa je plezala in se stegovala celo vinjska trta. Na desno proti vzhodu so se razprostirali travnik in nekaj polja, proti severu in zahodu smrekovi gozdovi, proti jugu pa se je odpiral svet. Oni je vas Radovje.

V tem letem kraji si je gospod Kolovski, prijazen možak, na svoja starata leta stanovanje izbral. Prišel je pred kakim petimi leti sem. Nihče ga ni vprašal in ne ve še dandas od kod je. Kupil je opuščeni holm Zabrdje do zapravljenega kmeta na Radovji, ondi belo gospodsko poslopje sezidal, lep sadonosen vrt zasadil, opuščene senožeti pognojil, nekaj polja pridobil in stvaril tako v kratek čas prijazno sellišče Zabrdje. Akoravno je bil Kolovski gospod, kmetje so ugibali in razdirali pri kupi vina ali žganja, da mora celo imenit in petičen gospod, se vendar ni sem ter tja za lopato, sekiro ali drugo orodje. Videli so ga, več potov na vrtu, na polji, na senožetih ali v gozdu delati s svojo malo družino, da naposlед niso vedeli, ali naj bi mu rekli in ga klicali "gospod" ali kako. Tudi je všechni obiskoval gospod Kolovski vaško krmno, edino na Radovji, ondi s kmeti več potov pri enej mizi pil, s kupicami trkal, jim o umnem gospodarstvu in kmetijstvu pripovedoval in posled pogostoma račun vsem pivcem plačal.

Poslednje in pa navada, da se je Kolovski dalje od doma v svetlem koleselju in ne v kmetskem vozu vozil, da se je ob nedeljah in praznikih kancijskim gospodom enako oblačil in smodke pušil, ohranilo mu je vendar le prijetno ime: Zabrdski gospod.

Rekli smo, da je imel gospod iz Zabrdje le malo družino, in o njegovi ženi in otroci niti omenili nismo. Tega ni bilo treba, Kolovski je bil vdovec ali kaj, ker gospodinje ni bilo videti na Zabrdju in kopice otrok tudi ne. Edino desetletno, črnočrno, črnelo dekllico je pripeljal pred petimi leti s seboj in ona je bila odslej njegova edina domača družina.

Pa kako je odrastlo in se razcvetlo to ljubezni dekle. In imenovali in klicali so ga tako, kakor še živega človeka niso in ga ne bodo.

Zvezdana, kaj je to ime, žensko ime, pravo krščansko ime? Le reče naj kdo, ali ni to čuden poganski ali kdo ve kakov naslov! Vaške gospodinje na Radovji, ki tudi nekaj vedo, ki so mnogo otrok odredile in jih še rede, ki imajo praktike z vsemi svetniki in svetnicami božimi na polici in za tramovo počo, niso čule še nikdar takega imena in ga tudi raztolmačiti niso umele. Zmajevale so z glavami, sklepale roke na prisi in se čudile, kako more mati ali oče svojemu otroku imeti dati, ki ne nebesih in nikjer sretega pripomočnika nima.

Gospod Kolovski se za tako sodbo ni mnogo zmenil in potpolnil je mlado Zvezzano, komu je spočetka tožila s solzami v očeh, da se jej smejevaški otroci in zasmehujejo njeno ime, kadar hodi skozi Radovje.

OGLASI ZNIŽAJO CENO, BLAGU

Nekateri ljudje mislijo, da trgovci, ki imajo veliko oglasov v časopisu, računa več za blag, katero prodaja.

To je zmisljotina nevednih ljudij. **Oglasi ne zvišajo cene, pač jih znižajo.**

Nobena trgovina ne more prodajati tako poceni kot trgovina, ki je vedno zaposljena. Trgovina, ki ima na dan sto odjemalcev, lahko ceneje prodaja kot trgovina ki jih ima samo 20.

New York Central železnica je pravkar dogotovila železniško postajo v New Yorku za sto milijonov dolarjev, toda ljudi bo še vedno prevzela za isto ceno, pet milij za 10c. Nihče ne more vpreči voza in vas vleči pet milij za eno desetico.

Prodajalna, ki je poštana, ki ima dobro in ujedno posrežbo, taka trgovina se gotovo razširi. Nihče ne more ustaviti napredka v taki trgovini.

Oglasi povzročijo, da se blago hitreje proda, več blaga se proda, večji je dobiček, manjši so stroški.

Oglasi ustvarijo moderni napredok trgovine, blago ne leži v štelah, blago se hitro prodaja, oglasi pomagajo, da ljudstvo zve, kje se kaj dobro in poceni kupi — dobiček ima ljudstvo in trgovec.

Slovenski trgovci, oglas v listu vam bo pomagal k boljši, večji, naprednejši trgovini.

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoč Slovencem v obilen obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pječe.

—

National Drug Store!

Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste.

S posebno skrbnostjo izdelujejo zdravniške predpise. V za-

logi imamo vse, kar je treba

v najboljši lekarni. (45)

—

Več

doktor

ve

—

in vam pove, da če ni njegov resnični naziv župan in od najboljših zdravil, da vas ne more nadrebiti.

Vsi zdravnikl recipit morajo priti v našo lekarno, kjer hujdo zdravni zdravnik. Imamo tudi popularne zdravilne predpise, točenih potreb. Hujdo, če ne v slike.

—

Guenther's Sloven. Lekarna,

Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

—

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Koželu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znamo. Po starci navadi Josip Kožely, 4734 Hamilton ave

—

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fino pijačo, dobro posrežbo. Projekto žganje in likerje tudi s domačo potrebo na teklenice.

Cosa smera! Dobra zalog!

JOSIP KALAN,

6101 ST. CLAIR AVE.

—

VELEVAŽNA KNJIGA.

Izšla je velevažna knjiga za ameriške Slovence, pod naslovom "Slovenija Vstaní!"

delo našega slovenskega učenjaka in delavca Jugoslovana dr. Niko Zupančiča. Ta knjiga bi morale biti evangelij za ameriške Slovence, kar se tiče naše jugoslovanske politike! Nad sto strani obsegajoča knjiga krasi pet izvrstnih slik velikega pomena.

To knjigo dobijo v roke slovenski ujetniki v Rusiji. 5000 knjig je poslanih v Rusijo Slovencem. 5000 knjig je namenjenih ameriškim Slovencem Bratje, sezi po tej knjigi, ki velja le 50 centov. Zraven dobite veliko mapo jugoslovanske zemlje! Na roča se pri nas, ali pa naravnost od Dr. Niko Zupančiča, 1369 E. 40th St. Cleveland, Ohio.

NE IGRAJTE SE Z ZDRAVJEM

Zdravje je več kot premoženje. Če se ne počutite dobro, ne stavljajte vašega zdravja v nevarnost z raznimi alkoholčnimi grenčicami, ki samo oslabijo kri in paralizirajo krvne celice. Kri je dragocen tok življenja. Kri se pretaka skozi žile in pr